

Stanovisko Výboru regiónov „Dialóg medzi univerzitami a podnikmi“

(2010/C 141/06)

VÝBOR REGIÓNOV

- znovu zdôrazňuje, že práve teraz, keď sa EÚ snaží minimalizovať vplyv súčasného hospodárskeho poklesu a nastaviť kurz smerom k obnove rastu, je dôležité vzhľadom na rozhodujúci význam systémov vzdelávania a odbornej prípravy pre Lisabonskú stratégiu a obnovenú sociálnu agendu vytvoriť platformu pre dialóg medzi významnými zainteresovanými stranami tak v oblasti vzdelávania, ako aj hospodárstva;
- zdôrazňuje význam dialógu medzi univerzitami a podnikmi na všetkých úrovniach riadenia ako dôležitého nástroja na plné využitie potenciálu regionálneho hospodárskeho a sociálneho rozvoja;
- zdôrazňuje, že v celej Európskej únii má miestna a regionálna úroveň kľúčovú zodpovednosť za politiku v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy a znovu opakuje, že miestne a regionálne orgány predstavujú kľúčové subjekty, ktoré sa podieľajú na vytváraní regionálnych stratégií výskumu a inovácie, pretože často riadia výskumné inštitúcie a podporujú inovatívne prostredie;
- zdôrazňuje, že je potrebné zamerať sa na význam vysokoškolského vzdelávania pre miestny a regionálny rozvoj a podporu spolupráce medzi vysokoškolskými inštitúciami a miestnymi a regionálnymi orgánmi, do ktorej budú zapojené aj miestne a regionálne hospodárske a sociálne subjekty.

Spravodajca: Mohammad MASOOD (UK/EES), člen rady mesta Bradford

Referenčný dokument

Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Nové partnerstvo pre modernizáciu univerzít: fórum EÚ pre dialóg medzi univerzitami a podnikmi

KOM(2009) 158 v konečnom znení

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

- Oceňuje bohatstvo nápadov – často úzko spojených s iniciatívami na miestnej a regionálnej úrovni – a hodnotné úvahy, ktoré doteraz vznikli v rámci dialógu medzi univerzitami a podnikmi.
- Zdôrazňuje význam dialógu medzi univerzitami a podnikmi na všetkých úrovniach riadenia ako dôležitého nástroja na plné využitie potenciálu regionálneho hospodárskeho a sociálneho rozvoja.
- Uznáva význam vedomostného trojuholníka, ktorý tvorí prepojenie výskumu, vzdelávania a inovácií, ako prostriedku na zvyšovanie inovačných kapacít a zlepšovania príležitostí absolventov vysokých škôl zamestnať sa v Európe.
- Berie na vedomie prechod od prenosu technológií prostredníctvom výmeny znalostí k spoločnému využívaniu znalostí a k otvoreným inovačným systémom, ako aj skutočnosť, že je potrebné rozšíriť výskum v oblasti sociálnych procesov a správania, ktorý tieto vznikajúce systémy podporí.
- Zdôrazňuje, že v celej Európskej únii má miestna a regionálna úroveň kľúčovú zodpovednosť za politiku v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy.
- Znovu opakuje, že miestne a regionálne orgány predstavujú kľúčové subjekty, ktoré sa podieľajú na vytváraní regionálnych stratégií výskumu a inovácie, pretože často riadia výskumné inštitúcie a podporujú inovatívne prostredie.
- Zdôrazňuje, že pri tvorbe politiky a realizácii programov by sa mali využívať existujúce demokraticky zvolené miestne orgány. Využívaním miestnych poznatkov a demokratickou zodpovednosťou sa zlepši mechanizmus riadenia partnerstiev medzi univerzitami, podnikmi a miestnou samosprávou. To umožní stanovovanie priorít a zodpovednosti na miestnej úrovni v priamom spojení so zásadou subsidiarity.
- Konštatuje, že miestne a regionálne orgány preto patria k hlavným účastníkom politík a iniciatív zameraných na prehlbovanie a (čo je ešte dôležitejšie) rozširovanie európskeho výskumného priestoru, predovšetkým jeho vízie silných výskumných a akademických inštitúcií začlenených do inovatívneho prostredia.
- Víta skutočnosť, že v uplynulom desaťročí mnohé univerzity v Európe do vyhlásenia o svojom poslaní formálne zahrnuli regionálny hospodársky rozvoj. Regionálne rozvojové agentúry tiež zaraďujú opatrenia, ktoré podporujú partnerstvá medzi univerzitami a priemyslom, do regionálnych hospodárskych stratégií.
- Poukazuje na to, že spôsoby politickej interakcie sú na regionálnej úrovni veľmi dôležité a často je potrebná vertikálna koordinácia medzi administratívnymi úrovňami (európskou, národnou, regionálnou) a horizontálna koordinácia medzi regiónmi, s cieľom zabrániť duplicita a učiť sa jeden od druhého.
- Zdôrazňuje potrebu zosúladiť nové a navrhované iniciatívy a programy, ako napr. Európsky výskumný priestor (ERA), Európsky technologický inštitút (EIT) a program celoživotného vzdelávania s cieľom podporiť dialóg medzi univerzitami a podnikmi.
- Konštatuje, že spolupráca medzi univerzitami a podnikmi je ovplyvnená aj špecifickými regionálnymi podmienkami: schopnosťou rozvojových agentúr podporovať spoluprácu medzi univerzitami a podnikmi na regionálnej úrovni, úlohou podnikateľských zoskupení pri vytváraní sietí medzi univerzitami a podnikmi, výškou investícií podnikov do výskumu a vývoja v regióne.

Všeobecné pripomienky

- Zdôrazňuje, že je potrebné zamerať sa na význam vysokoškolského vzdelávania pre miestny a regionálny rozvoj a podporu spolupráce medzi vysokoškolskými inštitúciami a miestnymi a regionálnymi orgánmi, do ktorej budú zapojené aj miestne a regionálne hospodárske a sociálne subjekty.
- Podporuje spoluprácu medzi univerzitami a súkromným sektorom a potrebu vnímať univerzity ako hnaciu silu inovácie vo svojich regiónoch.
- Povzbudzuje univerzity v tom, aby hľadali nové spôsoby spolupráce medzi verejnými ustanovizňami a súkromným sektorom, napr. prijatím opatrení, ktoré sú v ich možnostiach, v rámci spoločných fondov verejného a súkromného sektora pre inováciu na zlepšenie mobility vo všetkých oblastiach.

16. Podporuje úzku celoeurópsku spoluprácu medzi podnikmi, univerzitami a výskumnými ústavmi, ako aj politickými aktérmi a správnymi orgánmi na miestnej, regionálnej a vnútroštátnej úrovni.

17. Nazdáva sa, že úroveň spolupráce zostáva v jednotlivých krajinách, na univerzitách a v akademických odboroch nerovnomerná napriek tomu, že programy EÚ sa snažia vytvoriť partnerstvá medzi univerzitami a podnikmi, pričom sa zvyčajne sústreďujú na partnerstvá v špecifických oblastiach, ako je výskum alebo študentská mobilita.

18. Zastáva názor, že miera, do akej takáto spolupráca ovplyvňuje riadenie a organizačnú kultúru v týchto dvoch sektoroch, je obmedzená, pretože len málo univerzít má stratégiu spolupráce s podnikmi na úrovni celej inštitúcie a tie, ktoré ju majú, sa koncentrujú v malom počte členských štátov.

19. Je znepokojený skutočnosťou, že v mnohých krajinách právne a finančné rámce nepodporujú či dokonca brzdia úsilie univerzít spolupracovať s podnikmi.

20. Odporúča vypracovať vhodné ukazovatele merania výkonnosti, pomocou ktorých by sa hodnotila súčasná úroveň dialógu medzi univerzitami a podnikmi. Každé meranie výkonnosti musí zahŕňať tak kvalitatívne, ako aj kvantitatívne ukazovatele, pričom bude potrebné uvážiť, ako by výber týchto ukazovateľov mohol ovplyvniť správanie skupín užívateľov.

21. Povzbudzuje univerzity v tom, aby oceňovali dialóg medzi univerzitami a podnikmi. Uznanie takejto angažovanosti v rámci kritérií na povýšenie predstavuje v akademickej obci osobitnú výzvu. Mnoho univerzít síce prehlasuje, že uznávajú dôležitosť dialógu medzi univerzitami a podnikmi, ale len málo z nich má jasné a transparentné postupy na porovnanie tohto dialógu s výskumom a učebnými osnovami a primerane ho oceňuje.

22. Uznáva podnikanie a zvyšovanie kvalifikácie prostredníctvom celoživotného vzdelávania ako dôležitú úlohu vysokých škôl.

23. Vítá úsilie rôznych regiónov, ktoré sa prostredníctvom posilnenej autonómnosti vysokých škôl snažia umožniť väčšie zapojenie súkromného sektora do financovania výskumu a inovácií.

24. Tvrdí, že nové formy spolupráce medzi verejnými ustanovizňami a súkromným sektorom, napr. v rámci spoločných fondov pre inováciu, by mohli poslúžiť aj ako dobrý príklad pre trvalo udržateľné využívanie verejných zdrojov a ich ochranu.

25. Súhlasí s tým, že kohézna politika zohráva osobitnú úlohu pri podpore inovačných činností v regiónoch. Z tohto dôvodu môže byť Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR) tiež využitý na zakladanie podnikateľských inkubátorov a vedeckých parkov (infraštruktúra a kontakty). Priemyselné zoskupenia sú obzvlášť užitočné pre MSP, pretože im poskytujú

prostredie vhodné na nadviazanie kontaktov s univerzitami a veľkými podnikmi a umožňujú im prístup k medzinárodným obchodným sieťam.

26. Uznáva, že malé a stredné podniky zohrávajú tiež dôležitú úlohu predovšetkým pri vytváraní pracovných miest a pri inováciách a nabáda na účasť MSP na dialógu medzi univerzitami a podnikmi a na vypracovanie inovatívnych a cielenej iniciatív na jej podporu.

27. Podporuje cezhraničnú spoluprácu vysokých škôl a výskumných ústavov s mimo univerzitnými partnermi z priemyslu a hospodárstva, správy, kultúry a ostatných spoločenských skupín.

28. Okrem toho uznáva, že organizácie a ostatné subjekty, ktoré hrajú úlohu sprostredkovateľov medzi univerzitami a podnikmi, môžu mať veľký význam pre nadviazovanie kontaktov medzi nimi, a preto by sa mali vyzdvihnúť a mali by dostať väčšiu podporu.

Príklady osvedčených postupov

29. Všíma si a víta veľa príkladov spolupráce medzi univerzitami a podnikmi, ktoré existujú v celej Európe.

30. Vyjadruje svoje obavy z toho, že v nových členských štátoch je len málo príkladov osvedčených postupov.

31. Vítá zámer Komisie uskutočniť štúdiu na vypracovanie zoznamu existujúcich osvedčených postupov a žiada ju, aby v tomto zozname brala do úvahy potreby miestnych a regionálnych orgánov.

Nástroje pre regionálne a miestne orgány

32. Podporuje vytváranie partnerských štruktúr kľúčových zainteresovaných strán z radov miestnych a regionálnych orgánov, podnikov, spoločností a vysokých škôl s cieľom zamerať sa na dialóg, napr. organizovaním okrúhlych stolov a seminárov, zakladaním vedeckých parkov na prenos technológií, usporadúvaním vedecko-kultúrnych podujatí alebo študentských veľtrhov.

33. Podporuje mobilizovanie zdrojov vysokoškolských inštitúcií na prípravu a uskutočňovanie regionálnych a mestských stratégií hospodárskeho, sociálneho, kultúrneho a environmentálneho rozvoja.

34. Vyzýva inštitúcie vysokoškolského vzdelávania, aby spoločne investovali do programov, ktoré sú osobitne prospešné pre podniky a spoločnosť v danom regióne a súčasne podporovali financovanie nadačnej profesúry zo strany podnikov, ktoré podporí prepojenie medzi rôznymi vedomostnými centrami a centrami výskumu, vývoja a inovácií, spropaguje fóra na výmenu poznatkov a podnieti vytvorenie sietí regiónov, ktoré sa vyznačujú inováciami.

35. Odporúča, aby inštitúcie vysokoškolského vzdelávania využívali zdroje určené na regionálne zapojenie na udržateľnom, viacročnom základe.

36. Vyjadruje svoju ochotu zabezpečiť koordinované využitie siedmeho rámcového programu, štrukturálnych fondov, programu pre konkurencieschopnosť a inovácie a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EARDF), pretože to má zásadný význam pre konkurencieschopnosť EÚ a súčinnosť medzi kohéznu politikou, politikou v oblasti výskumu a vysokoškolského vzdelávania a politikami inovácie na úrovni jednotlivých členských štátov a regiónov, ako sa uvádza v prechádzajúcich stanoviskách Výboru regiónov.

37. Obhajuje širokú interpretáciu koncepcie inovácie, ktorá zahŕňa spoločenské a humanitné vedy a ich plodnú súčinnosť s mestskou a regionálnou kultúrou v príslušných lokalitách.

Zhrnutie

38. Znovu zdôrazňuje, že práve teraz, keď sa EÚ snaží minimalizovať vplyv súčasného hospodárskeho poklesu a nastaviť kurz smerom k obnove rastu, je dôležité vzhľadom na rozhodujúci význam systémov vzdelávania a odbornej prípravy pre Lisabonskú stratégiu a obnovenú sociálnu agendu vytvoriť platformu pre dialóg medzi významnými zainteresovanými stranami tak v oblasti vzdelávania, ako aj hospodárstva.

39. Víta iniciatívu Komisie preskúmať, ako by v tomto ohľade mohli byť použité štrukturálne fondy na podporu regionálnych iniciatív.

40. Uznáva potenciál spolupráce medzi podnikmi a inými oblasťami vzdelávania – konkrétne strednými školami

a inštitúciami odborného vzdelávania a prípravy – a možnosti, ktoré ponúkajú európske programy na podporu ich spolupráce.

41. Opakuje, že je potrebné vo väčšej miere zapájať relevantných predstaviteľov verejnej správy, vrátane miestnych a regionálnych orgánov, do ďalšej fázy fóra EÚ pre dialóg medzi univerzitami a podnikmi.

42. Považuje za vhodné, aby sa fórum EÚ pre dialóg medzi univerzitami a podnikmi naďalej sústredilo na spoluprácu v oblasti vysokoškolského vzdelávania.

43. Vyzýva miestne a regionálne orgány, aby podporovali spoluprácu medzi podnikmi a univerzitami a považovali univerzity za hnaciu silu inovácie vo svojich regiónoch.

44. Vyzýva na pokračovanie fóra EÚ pre dialóg medzi univerzitami a podnikmi v podobe plenárnych zasadnutí, tematických seminárov, na internete, a na väčšie zapojenie relevantných predstaviteľov verejných orgánov, vrátane regionálnych, a pokiaľ možno aj aktérov mimo EÚ.

45. Odporúča navrhnúť účinnú reakciu na agendu „Nové zručnosti pre nové pracovné miesta“ a na ekonomickú recesiu a prediskutovať partnerstvá pre regionálny rozvoj, partnerstvá s MSP, diverzifikáciu prístupov k vzdelávaniu, zabezpečenie kvality a akreditáciu.

46. Prihovára sa za to, aby Komisia preskúmala možnosti, ako podporiť nové formy štruktúrovaného partnerstva medzi univerzitami a podnikmi prostredníctvom príslušných programov EÚ.

V Bruseli 4. decembra 2009

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE